

2025

BEVOLKINGS
ONDERZOEK
BORSTKANKER

INFOSHEET VOOR HUISARTSEN EN APOTHEKERS

ERFELIJKE BORST- KANKER

Waarom deze infofiche?

Het Bevolkingsonderzoek Borstkanker is bedoeld voor vrouwen van **50–69 jaar** zonder klachten of sterk verhoogd risico. In een [vorige fiche](#) bespraken we kort wat een “sterk verhoogd risico” inhoudt. Deze keer gaan we dieper in op één specifieke oorzaak daarvan: **erfelijk risico**.

Ongeveer **5–10%** van alle borstkankers is **erfelijk**, veroorzaakt door een **DNA-mutatie**. Vrouwen met zo’n mutatie kunnen een **sterk verhoogd risico** hebben en laten zich in dat geval beter **niet via het bevolkingsonderzoek** screenen.

Als **huisarts of apotheker** speelt u een sleutelrol in het **herkennen van families met verhoogd risico** en in het **doorverwijzen voor genetische testing**.

Familiale versus erfelijke borstkanker

- **Familiale borstkanker:** binnen een familie komt borstkanker duidelijk vaker voor dan gemiddeld.
- **Erfelijke borstkanker:** veroorzaakt door een **aantoonbare DNA-mutatie** die kan worden doorgegeven. De bekendste betrokken genen zijn (in volgorde van afnemend risico op borstkanker): **BRCA1, BRCA2, PALB2, CHEK2 en ATM**.

Slechts een deel van de **familiale borstkankers** wordt dus **erfelijke borstkanker** genoemd, in de andere gevallen is de oorzaak vermoedelijk genetisch en betreft het bijvoorbeeld een mutatie in een nog onbekend gen.

Hoe verloopt een genetische testing?

In de eerste fase gebeurt de testing bij een **kankerpatiënt in de familie** (de indexpatiënt). Het DNA wordt onderzocht op alle gekende mutaties. De resultaten vallen doorgaans in één van deze twee categorieën:

- Geen pathogene mutatie gevonden
- Een pathogene mutatie gevonden

Er is nog een derde categorie: Variant van onbekende betekenis. Het is nog onduidelijk of die variant het risico verhoogt, en daarom wordt dit resultaat vaak meegegeed als “Geen pathogene mutatie gevonden.”

In geval van een **pathogene** mutatie volgt een tweede fase: bloedverwanten worden getest op dragerschap van de gevonden mutatie. De interpretatie is dan eenvoudig:

- **Mutatie aanwezig** (drager)
- **Mutatie afwezig** (niet-drager)

De sleutelrol van de huisarts

Bespreek de mogelijkheid van genetische testing. De Belgische criteria voor genetische testing vindt u hier: <https://brcanetwork.be/genetic-testing/>

Er zijn in Vlaanderen vier erkende **centra voor menselijke genetica** in de **Universitaire ziekenhuizen** (Antwerpen, Brussel, Gent en Leuven). Deze centra werken samen met lokale partners.

Enkele voordelen van genetische testing:

Hoewel er zeker mensen zijn die liever niet weten of er sprake is van erfelijkheid, is het belangrijk enkele van de voordelen van genetische testing op te sommen.

- Duidelijkheid over het erfelijke risico en het exacte type kanker
- Voor de index patiënt: gerichte therapieën bij bepaalde mutaties; in bepaalde gevallen deelname aan klinische studies mogelijk
- Voor familieleden: Informatie voor familieleden over hun eigen risico; preventieve opties voor dragers; geruststelling voor niet-dragers (en vermijden van over-screening)

Met vriendelijke groeten,

Dr. Patrick Martens

Vzw Centrum voor Kankeropsporing